

Положення про діяльність Інтегрованого кластера захисту

Україна, 2026 рік

1. Передумови та контекст

Україна й надалі переживає серйозну гуманітарну кризу, яка, по суті, залишається кризою в сфері захисту. Триваючі бойові дії, обстріли цивільного населення та цивільної інфраструктури, переміщення людей та порушення функціонування критично важливих служб наражають постраждалих людей на значні ризики у сфері захисту, серед них - розлучення сімей, забруднення територій вибухонебезпечними предметами, перешкоди у доступі до прав та послуг, пошкодження житла та інфраструктури, а також підвищена вразливість щодо насильства, експлуатації та зловживань. Як зазначено у [«Плані гуманітарних потреб та реагування \(ПГПР\) на 2026 рік»](#), гуманітарні потреби залишаються особливо гострими для людей, які залишаються в прифронтових громадах, нещодавно перемістилися або евакуювалися, вразливих внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та інших вкрай вразливих груп людей.

Кластер захисту в Україні було створено у 2014–2015 роках у рамках міжагентської архітектури координації гуманітарної діяльності з метою забезпечення скоординованого, передбачуваного та підзвітного реагування на ризики у сфері захисту, що виникають внаслідок збройного конфлікту. У зв'язку з ескалацією війни після повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України в лютому 2022 року Кластер захисту додатково адаптував та розширив свої координаційні структури та механізми реагування, щоб задовольнити гуманітарні потреби та потреби у сфері захисту, що суттєво збільшилися по всій території країни.

Відповідно до ПГПР на 2026 рік, Кластер захисту, діяльність якого також охоплює тематичні напрями захисту дітей та протидії гендерно зумовленого насильства (ГЗН), сприяє досягненню обох стратегічних цілей гуманітарного реагування та впроваджує свою діяльність відповідно до чотирьох стратегічних пріоритетів, затверджених Гуманітарною Командою країни (ГКК) в рамках ініціативи гуманітарного перезавантаження.

У 2026 році Кластер захисту функціонує в рамках **інтегрованої моделі забезпечення координації відповідно до глобальних рекомендацій, виданих Міжвідомчим постійним комітетом**. У рамках цього підходу передбачається об'єднання координаційних функцій за напрямками захисту, захисту дітей та у сфері протидії ГЗН в єдину **інтегровану структуру Кластера захисту** під проводом УВКБ ООН, як головуючої організації Кластера, при цьому у всіх напрямках захисту продовжують функціонувати спеціалізовані технічні експертні команди та платформи. Цей інтегрований підхід ґрунтується на сталій практиці в Україні, зокрема щодо впровадження спільного аналізу у сфері захисту, комплексного стратегічного планування, посилення узгодженості діяльності у сфері управління інформацією та координації структур, що забезпечують реагування на національному та регіональному рівнях.

Ці Положення визначають **обсяг повноважень, структуру, механізми управління та ключові функції Інтегрованого кластера захисту в Україні на 2026 рік**. Вони встановлюють основу для скоординованої та підзвітної діяльності з гуманітарного реагування за всіма напрямками спеціалізації Кластера, що ґрунтується на гуманітарних принципах, принципі центральної ролі захисту та стратегічного напрямку, закладеного в ПГПР на 2026 рік.

2. Мета, цілі та сфера застосування

Кластер захисту забезпечує **координаційну платформу для гуманітарних організацій, що дозволяє їм спільно протидіяти ризикам у сфері захисту, які виникають через війну в Україні, та забезпечувати гуманітарне реагування у сфері захисту, що ґрунтується на гуманітарних принципах та підзвітності перед постраждалими людьми**. Кластер захисту, разом з тематичними напрямками з сфери захисту дітей та у сфері протидії ГЗН, а також технічні робочі групи, які діють під його егідою,

сприяють захисту прав, безпеці та гідності людей, які постраждали від конфлікту, та забезпечує можливість для найбільш вразливих людей реалізовувати свої права, отримувати доступ до ефективних засобів правового захисту та користуватися інклюзивними, якісними та своєчасними послугами у сфері захисту.

Діяльність Кластера захисту регулюється міжнародним гуманітарним правом, міжнародним правом у сфері прав людини та міжнародним правом щодо прав біженців, а також гуманітарними принципами та принципом **центральної ролі захисту**. Організації, що впроваджують діяльність у сфері захисту, дотримуються принципу «на нашкодь» та застосовують підходи, спрямовані на запобігання сексуальній експлуатації та порузі (ЗСЕН), захист дітей та зменшення ризиків у сфері протидії ГЗН. В своїй програмній діяльності вони забезпечують врахування гендерних та вікових аспектів, а також інклюзивності щодо людей з інвалідністю.

Діяльність Кластера захисту сприяє досягненню **двох стратегічних цілей, що визначають гуманітарну діяльність в Україні у 2026 році**:

- **Стратегічна ціль (СЦ 1):** надання своєчасної життєво необхідної багатосекторальної допомоги найбільш вразливим внутрішньо переміщеним та непереміщеним постраждалим від війни людям, забезпечуючи їхню безпеку й повагу до їхньої гідності, відповідно до гуманітарних принципів, зокрема для людей з гострими багатосекторальними потребами та забезпечуючи гнучкість реагування на надзвичайні ситуації.
- **Стратегічна ціль (СЦ 2):** забезпечення доступу до першочергових базових послуг найбільш вразливим внутрішньо переміщеним і непереміщеним постраждалим від війни людям, зокрема в районах із значним рівнем гостроти багатосекторальних потреб, забезпечуючи їхній захист, безпеку й повагу до гідності.

У рамках процесу гуманітарного перезавантаження в Україні Гуманітарна Команда країни (ГКК) прийняла до застосування проблемно-орієнтований підхід, спрямований на концентрацію зусиль для задоволення основних гуманітарних потреб. Ця концепція передбачає реалізацію чотирьох стратегічних пріоритетів, а саме:

- Стратегічний пріоритет 1: підтримка найбільш вразливих людей, які залишаються поблизу лінії фронту.
- Стратегічний пріоритет 2: реагування на потреби вразливих людей, які щойно були змушені залишити домівки, у тому числі евакуйованих, які переїжджають на більш безпечні території, зокрема через транзитні центри та місця тимчасового проживання (МТП).
- Стратегічний пріоритет 3: надання термінової допомоги після обстрілів.
- Стратегічний пріоритет 4: забезпечення пріоритетності питань соціально-правового захисту для вразливих ВПО та вразливих груп людей, для яких є значний ризик залишитися без підтримки у межах систем соціального захисту.

Кластер захисту **сприяє реалізації всіх чотирьох стратегічних пріоритетів, визначених в ПГПР на 2026 рік, враховуючи, що ризики та потреби у сфері захисту інтегровані в усі аспекти гуманітарного реагування**. Сфера діяльності Кластера захисту в Україні охоплює активності у сфері захисту, зокрема з питань житла, землі та майна (ЖЗМ), захисту дітей, запобігання та реагування на ГЗН, як це детально викладено в [посібнику із звітування Кластера захисту](#). У 2025 році координація протимінної діяльності була передана координаційній структурі під керівництвом Уряду, однак про деякі заходи з гуманітарної протимінної діяльності, що залишилися в веденні Кластера, можна звітувати у рамках відповідних активностей у сфері захисту. У зв'язку з припиненням діяльності Кластера з питань управління і координації МТП ВПО у 2025 році до Кластер захисту в Україні також перейшла координація міжсекторальні заходів з реагування у транзитних центрах та МТП.

3. Ключові функції

Відповідно до Рамкового модуля Міжвідомчого постійного комітету щодо координації кластеру на національному рівні, Кластер захисту відповідає за виконання таких основних функцій з метою забезпечення скоординованої та ефективної діяльності з гуманітарного реагування в Україні, на основі гуманітарних принципів. Ці функції реалізуються в усіх напрямках діяльності у сфері захисту, зокрема у сфері захисту дітей та протидії ГЗН.

(i) Забезпечення надання послуг: сприяє узгодженим та своєчасним заходам у сфері захисту, які не дублюють один одного, шляхом координації діяльності організацій-партнерів, виявлення прогалин і пріоритетів, а також просування спільних стандартів і підходів у рамках програм у сфері захисту.

- сприяє координації заходів у сфері захисту на національному та регіональному рівнях, зокрема в прифронтових районах, на маршрутах переміщення, у транзитних центрах, МТП та приймаючих громадах;
- сприяє розробці та підтримці механізмів перенаправлення, ефективних систем індивідуального ведення справ (кейс-менеджменту), стандартних операційних процедур (СОП), технічних рекомендацій та мінімальних стандартів за усіма напрямками захисту;
- сприяє впровадженню інтегрованих та багатосекторальних підходів, зокрема налагодженню взаємодії з організаціями, що впроваджують діяльність у сфері охорони здоров'я, освіти, забезпечення житлом та надання продовольчої допомоги, водопостачання, санітарії та гігієни (WASH), а також продовольчої безпеки та засобів до існування;
- підтримує якісне планування та реалізацію програм у сфері захисту на основі гуманітарних принципів, застосовуючи різні моделі діяльності: постійну присутність, роботу з залученням мобільних команд, віддалену роботу та роботу на рівні спільнот; а також
- підтримує локалізацію та змістовну взаємодію й участь національних та місцевих організацій, зокрема організацій, очолюваних жінками, організацій людей з інвалідністю, організацій людей літнього віку, організацій, що представляють інтереси ЛГБТКІ+ спільноти та рад ВПО.

(ii) Сприяння процесу прийняття стратегічних рішень: очолює та координує проведення аналізу у сфері захисту на основі фактичних даних з метою використання для гуманітарного планування, визначення пріоритетів та прийняття операційних рішень.

- координує процес моніторингу та аналізу даних у сфері захисту з метою виявлення ризиків, тенденцій, змін у законодавстві та політиці, прогалин у наданні послуг та операційних пріоритетів у сфері захисту;
- забезпечує системне врахування в аналізі в сфері захисту факторів різноманітності, а саме факторів віку, статті, інвалідності тощо, з урахуванням диференційованого впливу переміщення, політики, програм та державних систем;
- узагальнює та поширює результати аналізу у сфері захисту з застосуванням механізмів міжвідомчої координації та інформаційних продуктів;
- сприяє врахуванню питань захисту в процесі прийняття гуманітарних рішень та плануванні заходів із реагування;
- відстежує зміни у законодавстві, операційній діяльності та політиці, що пов'язані з ризиками у сфері захисту та доступом до отримання послуг; та
- надає стратегічні рекомендації Гуманітарному Координатору, Гуманітарній Команді країни, міжкластерній координаційній групі, гуманітарним координаційним операційним групам, локальній координації та операційним партнерам.

(iii) Планування та розробка стратегії: забезпечує скоординоване планування діяльності у сфері захисту та визначення стратегічних пріоритетів відповідно до ПГПР та міжвідомчих механізмів гуманітарного планування.

- відповідає за розробку та здійснює перегляд стратегій, пріоритетів, механізмів реагування та робочих планів Кластера захисту за результатами консультацій із партнерами;
- забезпечує узгодженість заходів із реагування у сфері захисту зі стратегічними цілями та стратегічними пріоритетами, викладеними в ПГПР;
- забезпечує скоординований процес моніторингу, звітування та визначення пріоритетів за усіма напрямками у сфері захисту;

- сприяє процесам визначення пріоритетів та технічного перегляду фінансування із спільних фондів, зокрема Гуманітарного фонду для України (UHF); та
- сприяє взаємодоповнюваності між гуманітарним реагуванням, національними системами та довгостроковими реформами у сфері захисту та соціальних послуг, а також підтримує поступовий перехід, з урахування контексту та відповідних ризиків, базуючись на спроможності відповідних систем надавати безпечні, доступні та якісні послуги з особливою увагою до виявлення та усунення прогалин у сфері захисту.

(iv) Адвокаційна діяльність: Кластер захисту очолює проведення колективної та фактично обґрунтованої адвокаційної діяльності щодо ризиків у сфері захисту та пріоритетів гуманітарного захисту.

- просуває принцип центральної ролі захисту в рамках гуманітарного реагування;
- проводить адвокаційну діяльність щодо врахування ризиків у сфері захисту та використання підходів, які враховують фактори віку, статі та різноманітності, а також інклюзивності та доступу до отримання послуг для вразливих груп людей;
- сприяє інтеграції питань захисту, зокрема питань захисту дітей та зменшення ризиків у сфері протидії ГЗН у всі напрями діяльності;
- взаємодіє з органами влади, гуманітарними партнерами, донорами та іншими зацікавленими сторонами з питань пріоритетних проблем у сфері захисту; та
- підтримує скоординований процес поширення інформації та адвокаційну діяльність, що ґрунтуються на моніторингу та аналізі ситуації у сфері захисту.

(v) Посилення спроможності: Кластер захисту сприяє зміцненню спроможності та підвищенню якості програмної діяльності організацій, що впроваджують діяльність у сфері захисту, та відповідних зацікавлених сторін.

- сприяє спільному виявленню обмежуючих факторів щодо спроможності та інституційних перешкод, враховуючи не лише знання та навички, а й наявні системи, інструменти, процеси, фактори забезпечення безперервності діяльності та інституційні знання;
- надає цілеспрямовані технічні рекомендації, проводить відповідні тренінги та забезпечує можливості для міжпартнерського навчання щодо стандартів та підходів у сфері захисту;
- підтримує спроможність партнерів щодо забезпечення безпеки, підзвітності перед постраждалими людьми, зменшення ризиків ГЗН, інтеграції питань захисту дітей, захисту даних, безпечних перенаправлень та інших ключових технічних напрямків;
- сприяє розробці та реалізації якісних програм захисту на основі гуманітарних принципів за всіма напрямками діяльності;
- сприяє посиленню спроможності національних та місцевих організацій, зокрема відповідних урядових партнерів та громадських організацій.

(vi) Підзвітність перед постраждалими людьми: Кластер захисту сприяє впровадженню підходу щодо підзвітності перед постраждалими людьми в рамках діяльності з гуманітарного реагування.

- сприяє інтеграції принципів підзвітності перед постраждалими людьми в усі види діяльності та функції Кластера захисту;
- сприяє застосуванню підходів, орієнтованих на спільноти та людей, при розробці та реалізації гуманітарних програм;
- сприяє застосуванню безпечних, доступних та інклюзивних механізмів зворотного зв'язку та подання скарг, що включає застосування існуючих процедур повідомлення та перенаправлення у випадках сексуального насильства та експлуатації (СЕН), щоб забезпечити оперативне та конференційне отримання та перенаправлення повідомлень щодо СЕН;
- сприяє ефективному залученню постраждалих людей, зокрема вразливих та маргіналізованих груп, у гуманітарну діяльність;
- підтримує, за умови безпеки та доцільності, механізми, що відповідають віковим особливостям та вимогам щодо захисту дітей, які дають змогу дітям висловлювати свою точку зору та

пріоритети для використання у аналізі у сфері захисту, плануванні заходів реагування, моніторингу та оцінці;

- сприяє впровадженню підходів, що забезпечують підтримку гідності, інклюзивності, конфіденційності та надання поінформованої згоди.

4. Керівні принципи

- **Гуманітарні принципи.** Принципи гуманності, нейтральності, неупередженості та операційної незалежності інтегровані в усі активності Кластера захисту та програми партнерів.
- **Центральна роль захисту.** Кластер захисту підтримує Гуманітарну Команду країни у впровадженні принципу центральної ролі захисту, гарантуючи, що питання захисту всіх людей, які постраждали та перебувають у зоні ризику внаслідок війни в Україні, враховуються під час прийняття стратегічних гуманітарних рішень та під час здійснення гуманітарних реагування.
- **Принцип «не нашкодь» та забезпечення ефективного доступу:** гуманітарне реагування, зокрема діяльність у сфері захисту, мають ґрунтуватися на підходах, що враховують специфіку конфлікту та з дотриманням принципу «не нашкодь», що спрямовані на мінімізацію заподіяння ненавмисної шкоди та сприяння безпеці, гідності й дотриманню прав постраждалих людей. Це також сприяє забезпеченню того, щоб усі люди, які перебувають у зоні ризику, мали доступ до допомоги та послуг з урахуванням їхнього віку, статі та інших факторів різноманітності.
- **Враховання аспектів статі, віку, інвалідності та інших факторів різноманітності.** Кластер захисту сприяє інклюзивним та доступним заходам з гуманітарного реагування, що враховують конкретні ризики, пріоритети та можливості постраждалих людей з урахуванням різноманітності, зокрема це стосується дітей та жінок, які перебувають у зоні ризику, людей літнього віку, людей з інвалідністю та інших вразливих груп населення в Україні.
- **Підхід, орієнтований на інтереси постраждалих людей.** Кластер захисту сприяє впровадженню підходів, орієнтованих на інтереси постраждалих людей, що ґрунтуються на принципах безпеки, конфіденційності, повазі та недискримінації.
- **Найкращі інтереси дитини.** Кластер захисту сприяє застосуванню підходів щодо дотримання найкращих інтересів дитини, залучення та захисту дітей з урахуванням особливостей дітей.
- **Принципи партнерства.** Кластер захисту діє відповідно до Принципів партнерства, сприяючи рівності, прозорості, взаємодоповнюваності, взаємній підзвітності та орієнтованій на результати співпраці між партнерами.
- **Запобігання сексуальній експлуатації та насильству (ЗСЕН).** Від партнерів Кластера захисту очікується дотримання встановлених зобов'язань щодо запобігання сексуальній експлуатації та насильству, а також інтеграцію аспектів ЗСЕН в усю програмну діяльність та процеси координації.

5. Структура та управління

Кластер захисту в Україні функціонує як **єдина інтегрована координаційна платформа**. Тематичні напрями захисту дітей та протидії ГЗН й надалі залишаються окремими технічними напрямами роботи в рамках цієї інтегрованої платформи та зберігають спеціалізоване технічне керівництво, спеціальні тематичні форуми та функції з розбудови потенціалу партнерів.

Керівна агенція Кластера захисту та її функції:

УВКБ ООН виконує функції керівної організації Кластера захисту по відношенню до Інтегрованого Кластера захисту і звітує перед Гуманітарним Координатором щодо загальних результатів діяльності Кластера захисту. ЮНІСЕФ є керівною організацією тематичного напрямку захисту дітей, а Фонд ООН у галузі народонаселення — тематичного напрямку у сфері ГЗН. Інтеграція Кластера захисту не змінює мандатів, технічних обов'язків або зобов'язань УВКБ ООН, ЮНІСЕФ чи Фонду ООН у галузі народонаселення як «постачальників останньої надії». **Кожна провідна організація зберігає свій відповідний мандат.**

Координаційна група Кластера захисту:

Координаційна команда Інтегрованого кластера захисту є основною операційною платформою для узгодження дій за усіма напрямками діяльності Кластера захисту. До її складу входять фахівці Кластера захисту УВКБ ООН на національному та регіональному рівнях; керівники напряму захисту дітей від ЮНІСЕФ на національному та регіональному рівнях; керівники напряму у сфері ГЗН Фонду ООН у галузі народонаселення на національному та регіональному рівнях; співкоординатори від неурядових організацій на національному та регіональному рівнях, а також спеціалісти Кластера, відповідальні за управління інформацією. Національна координаційна команда збирається щонайменше раз на два тижні, щоб забезпечити узгоджену координацію діяльності всіх партнерів у сфері захисту, послідовну узгодженість координації заходів із реагування та адвокаційної діяльності, а також сприяти впровадженню інтегрованої моделі.

Координатор та співкоординатор Кластера захисту:

Координатор Кластера захисту забезпечує загальне керівництво Інтегрованим кластером захисту та звітує перед Керівною Агенцією Кластера та Гуманітарним Координатором. Співкоординатор Кластера захисту в Україні забезпечує додаткову спроможність, експертизу та ресурси, спрямовані на координацію діяльності Кластера захисту, а також підтримує виконання ключових функцій Кластера, що посилює принцип різноманітності та покращує канали проведення адвокації та локалізацію. Співкоординатор також посилює представленість організацій, забезпечуючи врахування поглядів НУО в роботі координаційної команди та в процесі прийняття рішень, представляючи при цьому інтереси всього сектору реагування у сфері захисту. В Україні національна НУО виконує роль співкоординатора.

У тісній співпраці з Координаційною командою Кластера захисту Координатор та Співкоординатор спільно головують на засіданнях Кластера захисту на національному рівні, визначають стратегічний напрям діяльності, представляють Кластер захисту на зустрічах Гуманітарної Команди країни та Міжкластерної координаційної групи, а також забезпечують загальну узгодженість заходів з реагування у сфері захисту за усіма напрямками діяльності.

Стратегічна дорадча група:

Єдина інтегрована Стратегічна дорадча група (SAG) виконує функції керівного органу Кластера захисту, що забезпечує стратегічне керівництво та технічний нагляд. Стратегічна дорадча група формується за результатами відкритого конкурсу заявок про зацікавленість, що гарантує збалансоване представництво агентств ООН (УВКБ ООН як керівної агенції Кластера, ЮНІСЕФ, Фонду ООН у галузі народонаселення та УВКПЛ), міжнародних та національних НУО. При цьому особлива увага приділяється забезпеченню збалансованого представництва організацій, що впроваджують діяльність у сферах захисту, захисту дітей та у сфері протидії ГЗН. Стратегічна дорадча група збирається щонайменше раз на квартал з метою надання стратегічних рекомендацій Координатору та Координаційній команді, затвердження стратегії Кластера захисту, перегляду позиціонування щодо адвокації, перегляду керівних документів та підходів до мобілізації ресурсів, забезпечує контроль за реалізацією діяльності щодо реагування у сфері захисту та надає консультації з питань, що вимагають прийняття рішення з боку Гуманітарної Команди країни та Міжкластерної координаційної групи. Детальніше про склад Стратегічної дорадчої групи дивіться у Додатку.

Зустрічі Кластера захисту на національному рівні:

Зустрічі Кластера захисту на національному рівні є основним координаційним форумом для всіх партнерів у сфері захисту. Зустрічі проводяться під головуванням Координатора та Співкоординатора Кластера захисту, а їх підготовку здійснює координаційна група за повної участі керівників напрямів захисту дітей та протидії ГЗН. Зустрічі проводяться щомісяця, і в їхньому порядку денному передбачено обговорення стратегічних питань за напрямками захисту дітей та у сфері протидії ГЗН.

Тематичні напрями захисту дітей та протидії ГЗН:

У рамках Інтегрованого кластера захисту й надалі функціонують окремі спеціалізовані напрями захисту дітей та протидії ГЗН. Кожен напрям роботи передбачає: спеціалізоване технічне керівництво з боку ЮНІСЕФ (захист дітей) та Фонду ООН у галузі народонаселення (у сфері протидії ГЗН); спеціалізовані технічні форуми для національних та регіональних партнерів під егідою Кластера захисту, що

забезпечують формування спеціалізованих рекомендацій та розбудову спроможності; спеціалізовані системи управління інформацією (CPIMS+ для пряму захисту дітей та GBV IMS у сфері протидії ГЗН), які функціонують як окремі платформи, відповідно до вимог щодо захисту даних.

Координація на регіональних рівнях:

Координація у сфері захисту на регіональних рівнях функціонує як єдина структура в рамках Інтегрованого Кластера захисту та тісно пов'язана з механізмами функціонування гуманітарних координаційних операційних груп та локальних координацій, створених в рамках ініціативи гуманітарного перезавантаження. Координацію на регіональних рівнях, де це можливо з операційної точки зору, спільно очолюють місцеві партнери у сфері захисту, що сприяє реалізації підходу щодо локалізації та гарантує, що діяльність із реагування ґрунтується на місцевих реаліях. Інтегрована структура сприяє впровадженню послідовного підходу Кластера захисту на регіональних рівнях та забезпечує надання технічної підтримки та розбудову спроможності партнерів за всіма напрямками діяльності, зокрема напрямів захисту дітей та у сфері протидії ГЗН.

Технічні робочі групи та спеціалізовані технічні групи:

Кластер захисту може створювати постійно діючі технічні робочі групи або тимчасові спеціалізовані технічні групи для вирішення конкретних технічних завдань або відповідно до операційних пріоритетів. Такі органи створюються Координатором Кластера захисту за погодженням із Координаційною командою Кластера захисту та Стратегічною дорадчою групою. Вони мають чітке коло повноважень, визначені терміни та результати діяльності, які потрібно досягти, та підзвітні Кластеру захисту на національному рівні. У 2027 році технічні робочі групи будуть раціоналізовані в рамках процесу інтеграції для забезпечення відповідності технічних структур своєму призначенню, уникнення дублювання функцій з іншими органами та узгодженості з інтеграційною моделлю.

6. Партнерство та участь

Партнерами Кластера захисту можуть бути гуманітарні організації: агентства Організації Об'єднаних Націй, національні та міжнародні неурядові організації, організації громадянського суспільства та інші організації, які довели свою операційну або технічну залученість до діяльності у сфері захисту в Україні.

Кластер захисту діє на засадах партнерства та консенсусу між учасниками після відповідних консультацій, де це можливо. Вимоги до партнерів:

- дотримуватися гуманітарних принципів та Принципів партнерства;
- дотримуватися керівних принципів Кластера захисту, перелічених у пункті 4, та інтегрувати підхід щодо підзвітності перед постраждалими людьми і підходами, орієнтованими на потреби громад, в свою програмну діяльність;
- дотримуватися відповідних зобов'язань, включно з міжвідомчими, щодо ЗСЕН, зокрема Кодексів поведінки та встановлених процедур безпечного повідомлення про випадки ЗСЕН та їхнього перенаправлення;
- здійснювати гуманітарну діяльність, зокрема заходи у сфері захисту (включно за напрямками захисту дітей та у сфері протидії ГЗН);
- активно та послідовно сприяти процесам спільної координації, обміну інформацією та визначення пріоритетів діяльності з реагування, включно із звітуванням про активності у сфері захисту відповідно до ПГПР;
- регулярно брати участь у нарадах Кластера захисту на національному та/або регіональному рівнях, а також відповідних координаційних структур;
- долучатися до спільної діяльності з оцінки, моніторингу, аналізу, планування заходів із реагування та адвокації;
- застосовувати узгоджені стандарти, технічні настанови/рекомендації та механізми перенаправлення, де це доречно;

Координаційна група Кластера захисту бере на себе зобов'язання сприяти інклюзивним, прозорим та орієнтованим на результат процесам координації, а також забезпечувати рівний доступ до інформації,

технічної підтримки та механізмів координації для всіх партнерів, включно з національними та місцевими організаціями. Участь у діяльності Кластера захисту не впливає на мандати, незалежність чи повноваження щодо прийняття операційних рішень організацій-партнерів.

В рамках процесу переходу Кластера захисту, відповідні урядові установи на загальнодержавному та місцевому рівнях дедалі частіше заохочуються до участі у засіданнях Кластера захисту.

Крім того, інші зацікавлені сторони, такі як донори та представники наукових кіл, можуть долучатися до зустрічей Кластеру захисту на національному рівні та бути включеними до списку розсилки Кластера з метою обміну інформацією та проведення комунікації та адвокації.

7. Міжкластерна координація та взаємодія із зовнішніми партнерами

Кластер захисту підтримує стратегічні та операційні взаємовідносини з іншими кластерами та міжвідомчими координаційними структурами в рамках архітектури гуманітарного реагування з метою інтеграції аспектів захисту в гуманітарну діяльність.

Представництво в міжкластерній координаційній групі та інших координаційних форумах під егідою УКГС ООН здійснюється через Кластер захисту та забезпечується Координатором та Співкоординатором Кластера захисту, що підтримує послідовність спільної підготовки та узгодженість дій до та після нарад. У разі відсутності Координатора Кластера захисту на засіданнях міжкластерньої координаційної групи, його/її можуть замінити керівник тематичного напрямку захисту дітей або керівник тематичного напрямку у сфері протидії ГЗН. Фахівці у сфері управління інформацією Кластера захисту очолюватимуть діяльність із координації перед проведенням зустрічей Групи з координації даних (DCG) та інших заходів у сфері управління інформацією. Керування процесом щодо виділення коштів із Гуманітарного фонду для України (UNF) буде здійснюватися Координаційною командою Кластера захисту.

Особливі механізми координації підтримуються з організаціями, що залучені до діяльності Кластерів охорони здоров'я; житла та непродовольчих товарів; освіти; водопостачання, санітарії та гігієни (WASH); продовольчої безпеки та засобів до існування, зокрема щодо питань, пов'язаних із переміщенням, евакуаціями, діяльністю транзитних центрів та МТП.

Після завершення [переходу Кластера з питань координації та управління МТП](#), Кластер захисту впроваджує підходи, орієнтовані на захист, щодо транзитних центрів та МТП у співпраці з Кластером житла та непродовольчих товарів, відповідними органами влади та гуманітарними партнерами.

Визнаючи той факт, що Уряд України несе головну відповідальність за забезпечення соціального захисту свого населення, Кластер захисту співпрацює з відповідними державними органами та національними установами з метою сприяння цьому переходу та забезпеченню взаємодоповнюваності між гуманітарним реагуванням, державними системами захисту та відповідними механізмами захисту й надання соціальних послуг, дотримуючись при цьому гуманітарних принципів та операційної незалежності. Такий перехід має бути поступовим, враховувати конкретний контекст та ризики, а також орієнтуватися на спроможність відповідних систем забезпечувати безперервність надання безпечних, доступних та якісних послуг і запобігати виникненню прогалин у сфері захисту.

Крім того, Кластер захисту співпрацює з донорами, організаціями, що впроваджують діяльність з відновлення та розвитку, а також іншими зацікавленими сторонами, за необхідності, з метою забезпечення проведення скоординованого аналізу, адвокації та планування діяльності з реагування відповідно до пріоритетів у сфері захисту.

8. Перегляд та термін дії

Ці Положення набирають чинності після затвердження Координаційною командою Кластера захисту та залишаються чинними до моменту їх перегляду або заміни.

Координаційна команда Кластера захисту може періодично переглядати ці Положення після консультацій зі Стратегічною дорадчою групою Кластера захисту з метою відображення змін у гуманітарному контексті, архітектурі координації, операційних пріоритетах або відповідних міжвідомчих рекомендаціях.

9. Додатки

- Положення про діяльність Стратегічної дорадчої групи Кластера захисту, травень 2026 року.